

การศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้ทางในการเบี่ยงการจราจรบนทางยกระดับต่อรถฉุกเฉินไฟว์บาย เพื่อเพิ่มความปลอดภัย

STUDY OF LANE CHANGE BEHAVIOR OF TOLLWAY USERS TO STOP VEHICLE

เอกรินทร์ เหลืองวิลัย^{1*} และ วิทวงศ์ กาญจนชมภู²

¹ ฝ่ายวิจัยและแผนปฏิบัติการ บริษัท ทางยกระดับดอนเมือง จำกัด (มหาชน), กรุงเทพฯ

² ฝ่ายอำนวยความสะดวกและจัดการจราจร บริษัท ทางยกระดับดอนเมือง จำกัด (มหาชน), กรุงเทพฯ

*Corresponding author address: ekarin.lue@tollway.co.th

บทคัดย่อ

เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่กีดขวางการจราจรบนทางยกระดับดอนเมือง ศูนย์ควบคุมการปฏิบัติการ จะแจ้งหน่วยกู้ภัย ชุดปฏิบัติการพิเศษ และงานจัดการจราจร เพื่อเข้าแก้ไขเหตุให้สามารถเปิดการจราจรให้เร็วที่สุด การปฏิบัติงานบนทางยกระดับฯ แม้จะมีการวางกรวยยางและเปิดไฟว์บายตลอดเวลา แต่เจ้าหน้าที่ก็มีความเสี่ยงที่จะถูกชนซ้ำ กลายเป็นอุบัติเหตุซ้ำซ้อน ซึ่งเป็นอันตรายทั้งต่อเจ้าหน้าที่และผู้ใช้ทาง เพื่อเป็นการยกระดับความปลอดภัย จึงมีความประสงค์จะศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้ทางยกระดับฯ ในการตอบสนองต่อป้ายไฟว์บายหลังรถฉุกเฉินประเภทต่างๆ และโดยการเบี่ยงรถหลบรถฉุกเฉินในระยะที่เพียงพอหรือไม่ และหากติดตั้งจำนวนไฟว์บายเพิ่มขึ้นบนรถ การตอบสนองและระยะเบี่ยงหลบจะเพิ่มขึ้นหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางเพิ่มความปลอดภัยต่อไป การวิจัยได้ตรวจวัดระยะเบี่ยงของผู้ใช้ทางโดยสังเกตการณ์จากกล้อง CCTV ที่ติดตั้งบนทางยกระดับฯ พบว่า กรณีรถทั่วไปจอดกีดขวางซึ่งไม่มีไฟว์บาย ผู้ใช้ทางจะเบี่ยงหลบที่ระยะ 124 เมตร สำหรับรถฉุกเฉินที่มีสัญญาณไฟว์บาย จะมีระยะเบี่ยงเพิ่มขึ้นเป็น 131-165 เมตร ระยะเบี่ยงนี้ สอดคล้องกับความเร็วช่วง 80-90 กม./ชม. เท่านั้น ซึ่งจะไม่เพียงพอกับความเร็วที่ผู้ใช้ทางทั่วไปใช้บนทางยกระดับฯ การเพิ่มจำนวนไฟว์บายได้ผลดี แต่ไม่สะดวก ที่ได้ผลดีคือการแจ้งเตือนล่วงหน้าด้วยป้าย Matrix Sign และป้าย Variable Message Sign เพิ่มระยะเบี่ยงได้ถึง 256 เมตร ใช้เป็นแนวทางเพื่อยกระดับความปลอดภัยต่อผู้ใช้ทางและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในการช่วยเหลือเหตุต่อไป

คำสำคัญ: อุบัติเหตุ, อุบัติเหตุซ้ำซ้อน, ระยะหยุดรถปลอดภัย, การแจ้งเตือนล่วงหน้า